

1984

nummer 2

HISTORISCHE KRING
duiven_groessen_loo

J.Giesen	1696: Duiven krijgt een nieuwe schout	17
Th.Goossen	De gilden in Duiven, Groessen en 't Loo	20
L.Gerritsen- Pennings	Het archief van oud-burgemees- ter Sloet	24
R.M.Gerritsen	Het Duitse oorlogskerkhof bij Halfwegen	29
K.West	Verslag van de overgang over de IJssel in april 1945	32

Colofon

Het tijdschrift is het verenigingsblad van de
Historische Kring Duiven-Groessen-Loo.

Secretariaat: Dhr. A.Th.J. Boss
Van Dorth tot Medlerstraat 5
6921 AT DUIVEN telefoob
telefoon: 08367-1202.

Het tijdschrift verschijnt 2 tot 3 keer per jaar.
Abonnementsprijs f 7,50 per jaar, inclusief de
verzendkosten. Voor leden gratis.

Redactie: R.M. Gerritsen
Kennedystraat 4 a
Duiven.

Redactieleden: W.van Heugten
Th.M.J. Jonker

Artikelen mogen alleen worden overgenomen na
schriftelijke toestemming van de auteur en onder
bronvermelding. ISSN 0168-9460

1696: DUIVEN KRIJGT EEN NIEUWE SCHOUT.

Wie zich wil verdiepen in de betekenis van het woord "schout", bemerkt al spoedig dat die vraag niet in één zin kan worden beantwoord. De nuanceringen naar tijd en plaats noodzaken tot een lang verhaal, te lang voor het bestek van dit artikeltje.

Bij menigeen heerst de opvatting, dat "schout" kan worden gelijkgesteld met de huidige burgemeester. Dat is echter alleen juist in de eerste jaren van het Koninkrijk der Nederlanden, toen de term "burgemeester" nog niet algemeen in zwang was. Voor het begrip "gemeente" werd toen ook veelal "schoutambt" gebruikt. Maar eind zeventiende eeuw, de tijd waarop we ons nu richten omdat daarin de benoeming valt waarop ik Uw aandacht wilde vestigen, ligt in onze streken de taak van de schout dichter bij die van, laten we maar zeggen, opper van de rijkspolitie. Met het huidige burgemeestersambt moeten we eerder de toenmalige richtersfunctie vergelijken, al zijn er ook grote verschillen. Het overheidsbestel zat toen nu eenmaal heel anders in elkaar dan thans.

In 1696 was in het kerspel Duiven de post van schout vacant geworden. De richter van Zevenaar en de Liemers - sinds 1675 was dat Michaël Wunder - zal ongetwijfeld een advies of voordracht hebben uitgebracht, maar de uiteindelijke benoeming van de schout was voorbehouden aan de landdrost, baron Van Wittenhorst. Deze zetelde in Berlijn, waar hij enkele functies aan het hof bekleedde, zoals eerste kamerheer van de keurvorst. Ook was hij generaal-majoor van de Brandenburgse cavalerie. Niet alleen van Zevenaar en de Liemers was hij landdrost, maar ook van de ambten Emmerik en Huissen. Op 27 december 1696 (ofwel 17 december volgens de "oude stijl", want de Gregoriaanse kalender was na meer dan honderd jaar nog steeds niet overal ingevoerd) werd

De aanval werd door de 56e brigade van de 49e Infanterie Divisie bij de brug van Westervoort uitgevoerd. De amphibie-voertuigen, die "Buffalo's" worden genoemd, waren zeer doeltreffend en succesvol.

Genie-soldaten hadden spoedig een pontonbrug geslagen, zodat de verkenningswagens van de Canadezen naar de overkant konden, gevolgd door de Sherman tanks die de infanterie moesten steunen.

Onder dekking van de duisternis klommen we in de "Buffalo's". Het pad naar de waterkant was helemaal omgewoeld door de rupsbanden. De voertuigen haalden de troepen op, zochten rammelend weer hun weg naar beneden naar de rivier, en staken met ongeveer 15 tot 20 man aan boord over.

Soldaten van de 49-ste Inf.Divisie stappen in de "buffalo's".

De kar had juist de veilige weg bereikt, toen....
sssswwiiiiiiiiscccch..... een geluid hoorbaar
werd, alsof een sneltrein op topsnelheid voor-
bijkwam. Direct daarna volgde een geweldige explo-
sie. Iemand had waarschijnlijk het vertrek van de
burgers gezien, of misschien was het puur toeval.

"Ze vuren weer met dat verdomde spoor-
weggeschut.....naar de kelder... vlug !".

De Canadese sergeant rende terwijl hij sprak. We
waren net in de veilige kelder toen de sneltrein
weer kwam. Deze keer scoorde hij een voltreffer
op de bovenste verdieping van de boerderij. De
kracht van de exploderende granaat boven in de
boerderij drong door tot in de kelder en scheurde
het dakgewelf van hoek tot hoek. Terwijl het stof
ging liggen, wachtten we op de derde granaat. We
wisten allemaal, dat de moffen drie keer scho-
ten. Echter deze keer niet, misschien hadden ze
gebrek aan munitie. Toen iedereen dit besepte,
verlieten ze een voor een de kelder.....

iedereen, behalve ik. Paddy kwam terug om te kij-
ken waar ik bleef. "Kom op West..... nu jij nog."
Ik probeerde op te staan, maar mijn benen wei-
gerden dienst. Hoe ik ook probeerde, ik kon niet
meer opstaan. Ik voelde me alsof met een voor-
hamer op mijn hoofd geslagen was.

Paddy keek me streng aan, greep me onder mijn
armen en sleurde me de trap op. Even liet hij
me tegen de muur leunen. Daarna sloeg de grote
Ierse rugby-speler zijn arm om me heen, klem-
de me vast en sleepte me half de trap op, de
frisse lucht in buiten in de boomgaard.

"Het heeft geen zin om daar beneden
te blijven, jongen..... je bent de
kluts kwijt. Je hebt waarschijnlijk
een dreun door de luchtdruk gehad....
kom, laten we een stuk gaan lopen en

en maakten deel uit van de zogenoemde 'gemeenszaken'. Deze gemeenszaken werden op de erve-of boerdag geregeld. De gekozen gemeenslieden, die ook wel gildemeester of boerrichter werden genoemd, verpachtten dan de gemeenschappelijke weiden. Men hield daarbij rekening met de grootte van de hoeves. Ook werd op de gildedag in gemeenschappelijk overleg de bijdrage aan de gildegas vastgesteld. Toen de adel in opkomst was en zij steeds meer landbouwgrond usurpeerde, tot groot nadeel van de boeren en keuters in een bepaald gebied, gingen de gilden er toe over om zelf landbouwgronden aan te kopen. Op die manier garandeerde men tevens dat het gilde, en dus de bewoners van een buurt, toch een stem in de bestuurszaken behield en niet alle zeggenschap over deze zaken verloor.

Oorlogsschattingen en verpandingen

Enkele transacties van gilden in de gemeente Duiven zijn bewaard gebleven.

Soms waren die noodzakelijk om aan geld te komen als bijvoorbeeld de 'huislieden' bepaalde opgelegde oorlogsschattingen niet konden betalen en het gilde daarvoor moest opkomen. Zo bezat het gilde van Groessen in 1547 een gildedreef op de Woerd. Op 21 februari 1646 verkocht het gilde die dreef aan een zekere Derrick Offerman. Het gilde van de buurtschap Husselarij had in 1625 met toestemming van de drost Steven van Hertefeldt de gildehofstede 'Tho Hoesselt', bij het Paddegat voor 650 guldens 'Clevisch' verpand. Dit pand werd niet ingelost en kwam enige jaren later definitief in handen van Johan Boon. Een andere verpanding in 't Loo had in 1679 plaats. Toen nam het gilde bij de Loose pastoor Andreas van der Linden een bedrag van 300 guldens 'Hollandsch' op en gaf hem daarvoor in pand de gildegrond, gelegen op de Dorreheuvel. De Duivense gildemeesters verpandden in die tijd eveneens hun gildedreef om de opgelegde schatting en oorlogscontributie te kunnen betalen.

kolonne Duitse tanks die bemand waren met hele jonge soldaten. De tanks en voertuigen stelden zich op onder de bomen in de Engsestraat. De tank van de commandant stond op het erf van het timmerbedrijf van Boss, maar na + 1 uur vertrokken zij richting Arnhem.

De tanks waren afkomstig van de "Panzerfahrschule des 6. Panzer Ersatz Regiment Bielefeld". Het waren 8 tanks onder bevel van luitenant Mielke. Op 17 september was dit bataljon vanuit Bielefeld per trein naar Zevenaar vertrokken. Vanuit Zevenaar werd naar Elten gereden, waar met een bataljon pantserinfanterie een Kampfgruppe (gevechtseenheid) geformeerd werd. Majoor Knaust kreeg het bevel over deze eenheid, welke daarna als "Kampfgruppe Knaust" werd aangeduid. Op 18 september ging deze gevechtseenheid richting Duiven. Na hier de situatie bestudeerd te hebben reed men door naar de Rijnbrug in Arnhem, waar het "Bataillon Euling" werd afgelost. Het "Bataillon Euling" ging direkt via Westervoort en Duiven richting Pannerden, om daar met een veer overgezet te worden en de strijd in de Betuwe voor te zetten.

Tegen de avond kwamen de eerste lichte pantserwagens terug op "de Eng" en deze brachten de eerste gesneuvelde Duitsers mee. Deze werden provisorisch begraven bij de boerderij "de Engkamp". Voor zover na te gaan, was de verzorgingseenheid van de "Kampfgruppe Knaust" op "de Eng" gelegerd. Alle boerderijen kregen inkwartiering van Duitse soldaten

De pantserwagens vertrokken in de morgen van 19 september weer richting Rijnbrug. De achtergebleven soldaten begonnen graven te delven in de boomgaard van Huet, naast het café Halfwegen. Enkele bewoners van "de Eng" werden gedwongen om 's avonds met platte wagens de lijken naar de begraafplaats te brengen. De gesneuvelden werden met militaire eer begraven. De graven werden voorzien van een helm en identiteitsplaatje. Enkele dagen later werden op de graven geschilderde kruisen geplaatst, die in de werkplaats

van het gilde. Wanneer er onder de armen gebrek heerste, diende de pastoor, de kerkmeesters en het gilde op de hoogte gebracht te worden. De nood werd dan gezamenlijk gelenigd.

Een zelfde rol speelden deze instanties ook in de zorg voor de wezen. In 1720 stelde het Groessense gilde een kapitaal van 500 RDL ter beschikking aan het weeshuis in de Kerkstraat te Zevenaar. Dat geld kwam uit de gildedreven op de Kerkenbemde, uit Rootwilgen, de Collenkamp en de Aalbroekse straatjes en was speciaal bestemd voor het onderhoud van de arme wezen.

Omdat de gilden een goede organisatie hadden met een eigen bestuur werden zij zowel door de landelijke als de regionale overheden opgeroepen voor allerhande diensten als nachtwacht, dievenjachten en andere hand- en spandiensten. De gilde- of rotmeesters moesten aan de hand van lijsten alle mannelijke leden, zieken en oude-van-dagen uitgezonderd, verplicht te werk stellen. Ook moesten zij erop toezien dat de opgedragen werkzaamheden goed werden uitgevoerd.

Pas na de Franse tijd en bij de overgang van de Liemers naar het Koninkrijk der Nederlanden zijn de gilden hier als zodanig verdwenen. Hun eeuwenoude rol in de dorpsgemeenschappen van Duiven, Groessen en 't Loo was daarmee uitgespeeld.

Th.J.G. Goossen, Zevenaar

Geraadpleegd:

Oud archief Zevenaar, nrs. 882, 1398, 1400, 1413,
1423, 1589, 1590

Kerckenboeck van Jacob Vallick Pastor Tho
Groessen 1547.

oktober 1944: Duits oorlogskerkhof bij café
"Halfwegen".
(foto's Airborn museum, Oosterbeek)

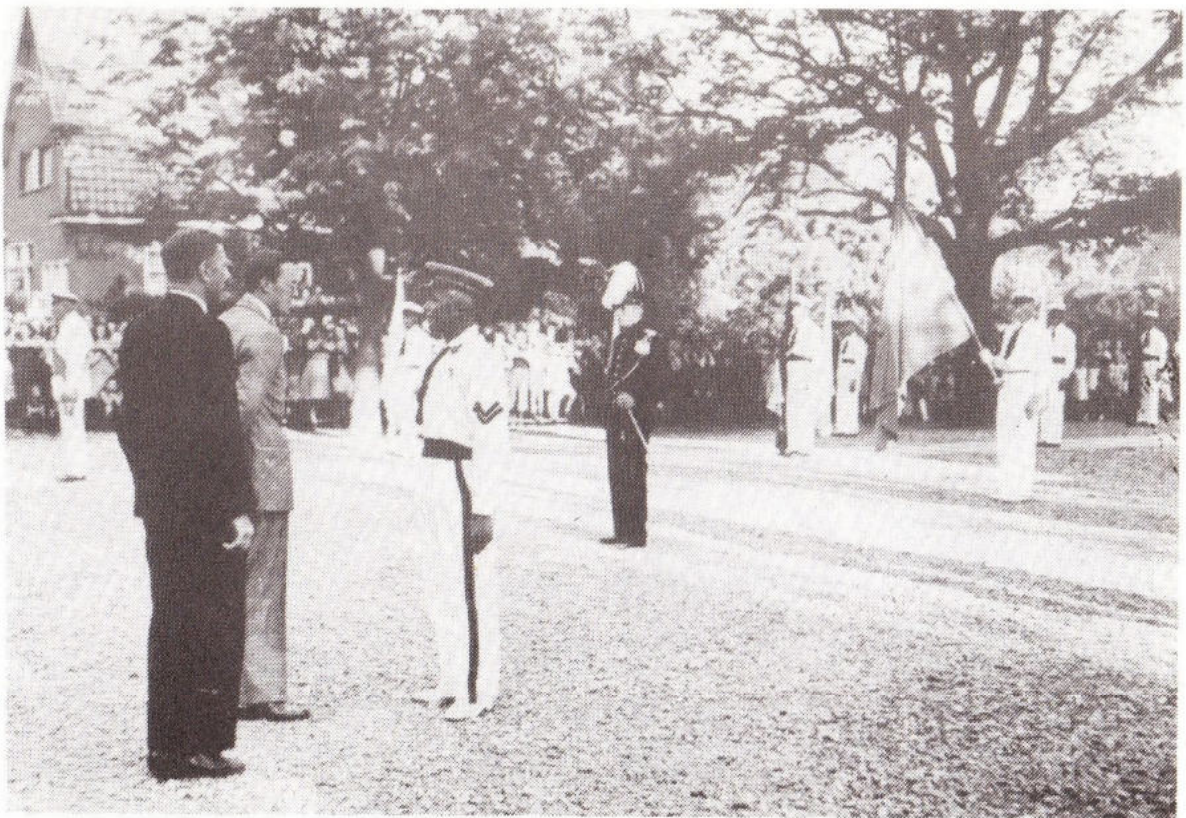
Intocht op 1 juni 1939 van de nieuwe burgemeester Sloet, in Duiven

*Begroeting van de nieuwe burgemeester door de wet-
houders*

15 augustus 1939: priesterjubileum van Pastoor van Schaik, Duiven.

9 juni 1948: bezoek van Prins Bernhard aan Duiven.

29 maart 1958: opening diepvriescentrale te Groessen

5 februari 1960: opening Thuvine door Kardinaal Alfrink.

ARCHIEF VAN OUD-BURGEMEESTER SLOET TOT EVERLO.

De heer W.J.A.F.R. van den Clooster, baron Sloet tot Everlo, werd op 15 oktober 1901 geboren te Tilburg. Na op verschillende gemeentesecretarieën werkzaam te zijn geweest werd hij op 1 juni 1939 benoemd tot burgemeester van de gemeente Duiven. Hij volgde Z.Th.J.F. baron van Dorth tot Medler op, die ruim 41 jaar burgemeester van deze gemeente was geweest.

De heer van den Clooster, baron Sloet tot Everlo was gedurende 27 jaar burgemeester van de gemeente Duiven. Bij zijn afscheid op 31 oktober 1966 was ook zijn toen 101-jarige voorganger aanwezig. Vanaf zijn benoeming in 1939 tot 1971 heeft baron Sloet tot Everlo een archief bijgehouden. Dit omvat een tiental boeken waarin kranteknipsels, foto's, uitnodigingen en programma's van bijeenkomsten en teksten van toespraken die hij heeft gehouden, zijn verzameld. Ze geven een duidelijk overzicht van de gebeurtenissen in de gemeente Duiven, zowel op bestuurlijk, cultureel, maatschappelijk en kerkelijk gebied.

De Historische Kring heeft tijdelijk de beschikking gekregen over dit unieke materiaal. Zij hoopt hiermee in de toekomst een aantal lezenswaardige artikelen te kunnen samenstellen.

Leny Gerritsen-Pennings, Duiven

De foto's op de volgende bladzijden zijn afkomstig uit het archief van de Duivense oud-burgemeester Sloet en hebben betrekking op gebeurtenissen tijdens zijn ambtsperiode.

HET DUITSE OORLOGSKERKHOF IN DUIVEN

Op zondag 17 september 1944 landden de eerste Engelse parachutisten ten westen van Arnhem. De slag om Arnhem was begonnen. Hoewel de gemeente Duiven niet in het strijdgebied lag is ook hier deze periode niet ongemerkt voorbij gegaan.

De heer A.Th.J. Boss bevond zich, als hoofd van de luchtbescherming, die dag in het gemeentehuis. Hij had hier een bespreking met de toenmalige burgemeester, de heer Smit, en de Ortskommandant Hauptmann Riebenzam uit Zevenaar. In de nacht van 16 op 17 september was een V-1 in het Duivense Broek bij de boerderij "de Loohorst" neergestort en deze moest tot ontplofing gebracht worden. In de loop van de morgen circelden vele vliegtuigen, vooral jagers en lichte bommenwerpers, boven Duiven.

Tegen de middag vond een bombardement op Arnhem plaats en werden o.a. de Westervoortse spoorbrug en het Loo-veer getroffen. De Ortskommandant vertrok overhaast naar Zevenaar. Het was nog steeds onduidelijk wat er aan de hand was, maar om drie uur stopte een Duitse verkenningswagen bij het gemeentehuis. De wagen zat vol kogelgaten en vertoonde bloedsporen. De Duitse soldaten, die erg zenuwachtig waren, vertelden dat ze in de buurt van Heelsum door de Tommies beschoten waren. Nadat deze Duitsers richting Duitsland vertrokken waren, telefoneerde de heer Boss met een bekende in Heelsum, die hem vertelde dat Engelse troepen bij zijn boerderij waren. Toen burgemeester Smit dit hoorde, pakte hij zijn fiets en verdween naar 's-Heerenberg.

In de loop van de namiddag kwamen Duitse troepen voorbij, die richting Duitsland trokken. 's Avonds werd het rustig. Omstreeks 4 uur in de morgen kwam een kolonne vrachtauto's uit Arnhem en verdween richting Zevenaar.

Tegen de middag van 18 september arriveerde een

Verhouding met de overheid.

De contacten tussen de overheid en de gilden verliepen niet altijd even gemakkelijk. De overheid probeerde voortdurend meer invloed op de gilden te krijgen en hun macht te beknotten. Privileges, vroeger door de overheid en de vorsten aan de gilden verleend, werden herhaaldelijk door de overheid geschonden. De gilden kwamen daarom regelmatig in opstand. In het ambt Lijmers was men eigenzinnig en koppig, rapporteerde de landraad Von Sonsfeldt in een schrijven over het gilde van Duiven. Een gesprek met de plaatselijke overheid over het beweidingsrecht stonden de gilden niet toe. Toen er een beroep gedaan werd op de huislieden van Duiven om de Pruisische ambtenaren inzicht te verschaffen over plaatselijke aangelegenheden werd dat door deze mensen genegeerd. Men ging bij elkaar in de herberg zitten en liet de ambtenaren buiten in de velden alleen ploeteren. Wel hield men op afstand een oogje in het zeil.

Andere gemeenschappelijke zaken

Afgezien van het beheer van de gemeenschappelijke gronden, waren de gilden ook betrokken bij allerhande andere zaken in het kerspel. Naarmate de kerstening vorderde en de eerste kerken en kappen werden gesticht, kregen ook de gilden hierbij hun taak. Pastor Jacob Vallick uit Groessen schreef in zijn Kerckenboek (1573) dat Mathijs van de Boetzeler hem had aangesteld. Vroeger geschiedde de pastoorsbenoeming door de kerkmeesters en het gilde, maar dat recht was aan de landsheer vervallen toen men eens ruzie gekregen had over een voordracht.

De functie van koster werd echter door de parochianen vergeven. De koster was tevens schoolmeester en omdat het gilde het schoolgeld voor de kinderen van de armen uit de gildekas betaalde, kon het gilde ook bij deze zaak invloed laten gelden. Trouwens de armenzorg behoorde ook tot de taken

van Boss waren gemaakt.

Na enige dagen, waarschijnlijk op 23 september werden de eerste Engelse krijgsgevangenen, die rode baretten droegen, in een buitgemaakte jeep naar Duiven gevoerd. Zij werden bijeengebracht in een omrasterde boomgaard bij café Snelder (thans garage Vos) waarna ze werden afgevoerd.

Intussen op 22 september stootten de tanks van "Kampfgruppe Knaust" op de Rijnbrug door en trokken de Betuwe in waar ze de "SS Panzer Aufklarungsabteilung 9" in Elst aflosten. Hier raakten ze nog in verschillende gevechten met de Engelsen verwikkeld. In oktober 1944 werd de "Kampfgruppe Knaust" teruggetrokken voor een rustperiode in Zeddam. Toen ze weer door Duiven trokken, zijn door een soldaat van deze eenheid twee foto's van het kerkhof bij Halfwegen gemaakt.

Naar aanleiding van een schrijven van 29 maart 1945 van de Staf Militair Gezag, werd op 8 mei 1945 door de Koninklijke Marechaussee, Post Duiven, een lijst opgemaakt van de in de gemeente Duiven begraven Duitsers. Er bleken 50 graven bij "Halfwege" te zijn, 1 graf bij de burgemeester van Dorth tot Medlerstraat, 2 in Groessen en 3 in Loo. Allen zijn in juni 1946 ter aarde besteld op de algemene begraafplaats in Duiven. Op 19 oktober 1950 zijn deze soldaten op het Duitse kerkhof in IJsselsteyn (bij Venray) opnieuw begraven.

R.M. Gerritsen, Duiven

Geraadpleegde literatuur:

Tieke, W. Im Feuersturm letzter Kriegsjahre, Osnabrück 1975.

Bauer, C. De slag bij Arnhem. De Mythe van het verraad weerlegd, Amsterdam-Brussel 1964.

Met dank aan:

De heer A. Th. J. Boss, Duiven

Airborne Museum, Oosterbeek

Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg, Zevenaar

DE GILDEN IN DUIVEN, GROESSEN EN 'T LOO

De wortels van het gildewezen in het algemeen en van de gilden en schutterijen in Duiven, Groessen en 't Loo reiken ver terug in de tijd. Hun ontstaan moet plaatsgevonden hebben in de vroege middeleeuwen, waarvan geen geschreven archivalia ons hebben bereikt. De noodzaak voor het ontstaan van de gilden was gelegen in het feit dat de mensen bij elkaar gingen wonen en leven. Men organiseerde zich dan in een gemeenschappelijke vereniging: het gilde. Reeds vanaf het vroegste begin was het noodzakelijk om zich tegen vijandelijke overvallen van buiten af gewapender hand te weer te stellen. Degenen, die bij de verdediging betrokken waren en de gemeenschap met wapens beschermden werden schutters genoemd. Gilde en schutterij zijn dus niet hetzelfde. Men was lid van een gilde, wanneer men in een bepaalde gemeenschap woonde en leefde; men was schutter als men met een wapen kon omgaan. Het verschil wordt ook duidelijk in de gildefeesten, die van oudsher typische buurtfeesten waren.

Laten we eerst een kijken naar de betekenis van het woord 'gild'.

Het oude, gotische woord 'gild' betekent vergoeding. Het geheel van onderlinge hulpverlening, gemeenschappelijke belangen en alle rechten en plichten, die daaruit voor de bewoners van een gemeenschap voortvloeiden, werden al vroeg vastgelegd. De organisatie die daarachter stond, kreeg dan ook al spoedig de naam 'vergoeding' of 'gild'.

Gemeenschappelijke beweiding

Het economische leven was vroeger geheel afhankelijk van de akkerbouw en de veeteelt. Tot het landbouw areaal rekende men ook de grasbermen langs de wegen en de dijken. Ook deze stroken grond waren bij de productie betrokken. Zij behoorden als weidemogelijkheid aan de totale buurtgemeenschap

de telefoonlijnen controleren, ze zijn zowat allemaal kapot."

We gingen aan de slag om de lijnen te repareren. Mijn hoofd werd weer helderder en de beverigheid verdween uit mijn benen.

Paddy grijsde, toen ik hem vertelde over het gevoel dat ik in de kelder had.

"Ik heb het in Normandië meegemaakt. Ik kreeg een klap van de explosie van een mortiergranaat, toen ik in een schuttersput zat. Daar lag ik op de bodem, niet in staat om me te bewegen. Komt er een kerel aan, die zegt: 'Arme Paddy, die is er geweest. Laten we die oude gabber maar direct begraven.'..... In een flits was ik uit de schuttersput.....' Ik ben niet dood,' zei ik.....
Ik weet zeker, dat die kerel dacht een spook te zien."

Dat verhaal was nieuw voor mij. Ik gniffelde erom. Toen geloofde ik het niet, maar het bleek waar gebeurd te zijn.

Men verwachtte, dat de aanval op Arnhem vanuit het zuiden zou komen. De Canadezen of de "Polar Bear" zouden vanuit de Betuwe een oversteek forceren. De Duitsers, die dit ook dachten, hadden hun verdedigingsposities naar de Rijn gericht. De straten van de stad waren systematisch gebarricadeerd met wegversperringen waardoor slechts enkele wegen gebruikt konden worden. Het Canadese leger, goed op de hoogte, had echter een aanval vanuit het oosten gepland. Hiervoor moest een oversteek over de IJssel bij Westervoort worden geforceerd, waarna de buitenwijken van Arnhem met tanks en infanterie moesten worden gezuiverd.

Tegen het einde van het zware artillerievuur slopen we heimelijk naar de Oostelijke oever van de IJssel om te wachten op de aanval over de rivier.

de aanstellingsbrief ondertekend en naar de Liemers gezonden. De inhoud van de brief is kort weergegeven als volgt:

Frederik Willem baron van Wittenhorst, drost van Zevenaar en de Liemers, maakt bekend aan eenieder, speciaal aan de inwoners van het kerspel Duiven, dat door bijzondere omstandigheden de schout Johan Melcherts aldaar als zodanig is ontslagen en dat in diens plaats tot schout en gerechtsdienaar wordt aangesteld de tegenwoordige schutter en onderbode Arndt Göerts.

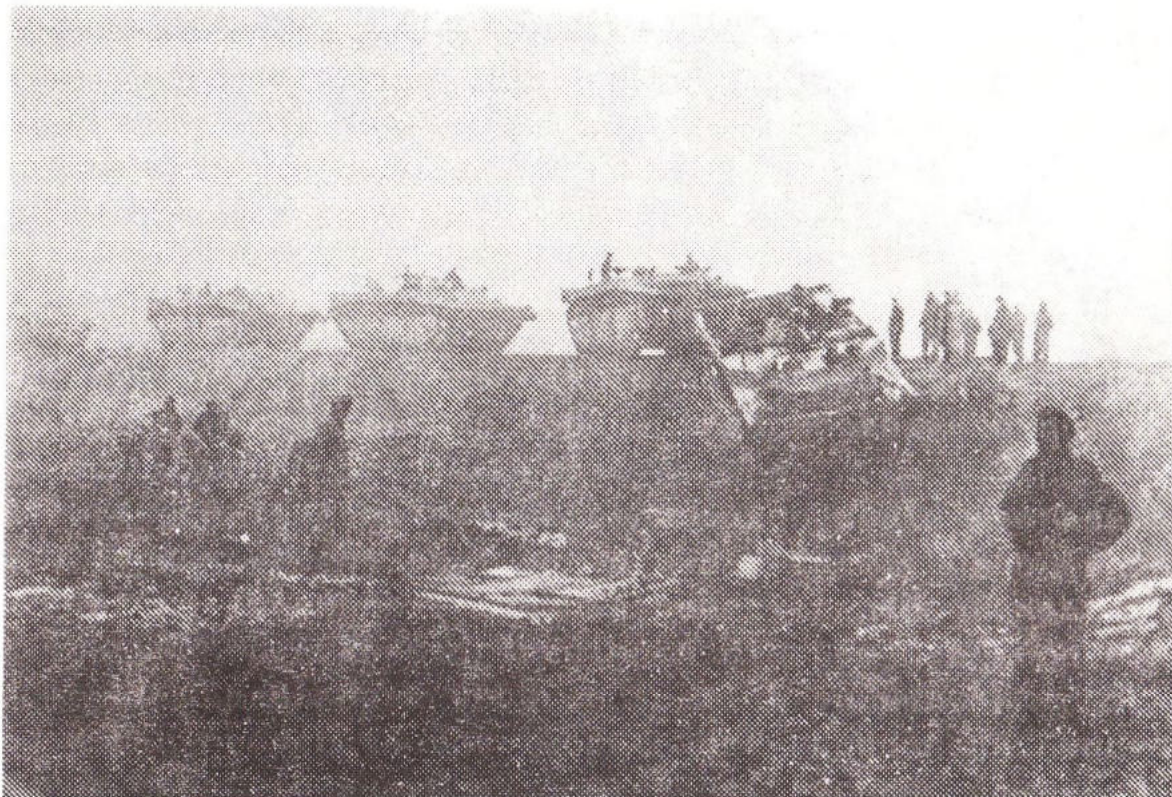
Hij dient zich te gedragen zoals dat een eerzaam, oprecht en ijverig man betaamt; de belangen van de landsheer moet hij behartigen door acht te slaan op alle overtredingen die hem ter kennis komen. Hij moet naar behoren verrichten wat hem door zijn overheden te doen wordt voorgehouden en daarvan waarheidsgetrouw verslag uitbrengen, verder de belangen van het kerspel naar beste vermogen helpen behartigen.

Richter Wunder moet in naam van de landdrost de aanstellingseed afnemen, aan de benoemde de aanstellingsbrief uitreiken en aan de ingezetenen van het kerspel door kerkespraak de benoeming bekend laten maken.

De landdrost bekrachtigt de oorkonde met zijn zegel en eigenhandige ondertekening. Gezegeld te Berlijn op 17/27 december 1696.

Had de nieuw benoemde schout zijn benoemingsdocument zelf bewaard, dan zou het waarschijnlijk al lang weggeraakt zijn. Maar..... hij ging er mee naar de pastoor - misschien omdat de officiële termen van die hoge Berlijnse baron hem niet allemaal duidelijk waren - en zo bleef de brief, als verdwaald privé-document van de schout, in het parochiearchief berusten (Inventarisnummer 111).

Op 11 oktober 1725 overleed Arndt, meer dan 70 jaar oud. Misschien heeft hij tot het eind toe het ambt van schout bekleed, want het was gebruikelijk zo lang mogelijk in functie te blijven. (Het ouderdomspensioen was nog niet uitgevonden.)

- De buffalo's gaan van de dijk bij Westervoort af om de IJssel over te steken.

- De oversteek over de IJssel in volle gang.

Toen we overstaken, konden we de enorme spoorbrug zien, waarvan sommige delen van de overspanning waren opgeblazen en in de rivier lagen. Je kon de genie-soldaten koortsachtig horen werken om meer tanks en voorraden aan de overkant te krijgen.

K.West, Leicester

Noten:

- 1) De 11-th Battalion Royal Fusiliers is een van de drie bataljons, ingedeeld bij de 147e Infanterie Brigade. Deze 147e Brigade was weer onderdeel van de 49e Britse Infanterie Divisie, ook wel de "Polar Bear" genoemd. In het voorjaar van 1945 kwam deze divisie onder bevel van het Eerste Canadese Legercorps onder Generaal H.D.G.Crerar.
- 2) 38-set is een benaming voor een radiotoestel, dat door de Engelsen en Canadezen gedurende de Tweede Wereldoorlog veel is gebruikt.
- 3) Een "Panzerfaust" is een raketwerper, door de Duitsers als anti-tankwapen gebruikt.

Foto-verantwoording:

- foto 1. Kenneth West, Leicester.
2 en 3. Public Archives of Canada, Ottawa.
4 en 5. Imperial War Museum, Londen.

VERENIGINGSNIEUWS

Kalender 1985 verschenen

De kalender voor 1985 heeft als onderwerp meegekregen: oude boerderijen in de gemeente Duiven. Voor deze kalender heeft Marjolijn Broekman-Rigtering uit Millingen aan de Rijn een viertal tekeningen gemaakt van nog bestaande boerderijen, die karakteristiek voor gemeente Duiven zijn. De verspreiding van de kalenders wordt evenals in vorige jaren verzorgd door Scouting Duiven. Ook in Groessen en Loo zal de kalender te koop zijn.

Uitstapje naar Kalkar

Op zaterdag 19 mei j.l. bracht een twaalftal leden van de Historische Kring een bezoek aan Kalkar. Dit bezoek, dat voorbereid was door W. van Heugten, begon op het marktplein bij de gerechtslinde voor het laatmiddeleeuwse stadhuis.

Hoogtepunt was evenwel de bezichtiging van de laatgotische St. Nikolaikerkerk met kostbare houtsnijaltaren, beschilderde altaarpanelen en beeldhouwwerk. Het tweede programmapunt werd gevormd door een bezoek aan het stadsmuseum en-archief. Daar maakte archivaris W. Kock ons in woord en met archiefstukken uitstekend duidelijk hoe er een culturele eenheid in het Nederrijnse gebied is geweest. Iets, dat nu nog slechts merkbaar is in de overeenkomsten tussen het Kalkars dialect en het dialect aan deze zijde van de veel later ontstane landsgrens.

De terugweg leidde door de uiterwaarden van de Rijn en het dorpje Wissel waar de enige puur romaanse kerk van de wijde omgeving te vinden is.

Th. Jonker.

historische kring duiven_groessen_loo
secr. van dorth tot medler.straat 5
6921AT duiven tel.08367_1202